Eidsvollsmennene la grunnlaget. Dere forvalter arven

Taler	Dato	Sted
Harald 5	16 oktober 2014	Slottet

Omstendigheter
Hans Majestet Kongens tale ved Stortingsmiddagen

Stortingspresident,
folkets representanter!

Det har gått et år siden vi sist møttes til fest her på Slottet. Som alltid ser Dronningen og jeg virkelig frem til denne anledningen. Og siden det er Prøysen-jubileum i år, og vi satser på å ha det like hyggelig som i fjor, håper jeg at også trosten i taklampa vil trives i kveld her i Store spisesal.

Mange av dere har sittet i deres stillinger på Stortinget i vel ett år nå. Jeg har sittet noe lenger i min. Likevel: Vi lever livet framlengs, men forstår det baklengs. Derfor kan dette være en god anledning til å gjøre opp en aldri så liten selvangivelse før budsjettforhandlingene veksler med høststormene om å slite i oss.

Aller først kan vi kanskje minne om, herr president, at din gode tale her i fjor satte spor - etter at latterkulene hadde lagt seg. Vi bet oss særlig merke i ditt snev av engstelse for at Dronningen muligens kom til å bytte ut juledukene om hun fikk se bunaden din. Jeg har ikke oppdaget et slikt rutete stoff under tallerkenene på Slottet ennå. Jeg ser likevel ikke bort fra at Kronprinsessen kanskje fikk noen gode ideer til sitt gjenbruksprosjekt med Frelsesarmeen tidligere i høst.

Er det én ting som har preget oss i år, så er det Grunnlovsjubileet. Svært mange markeringer har blitt viet de 200 år siden eidsvollsmennene la fundamentet for vår uavhengighet - og rammene for vårt styresett. Vi i Kongefamilien har vært så heldige å få delta ved en rekke av arrangementene. For min egen del har dette

betydd mye, fordi jubileet minner meg om Kongens konstitusjonelle plikter som står omtalt i Grunnloven.

Jubileet bygger bro i vår egen historie - fra noen vårgrønne uker i 1814 til denne festpyntede høstkvelden. Det finnes mange slags broer, og Norge er sydd sammen med dem. Vi er et land av øyer og fjorder, og vi trenger disse konstruksjonene for å nå hverandre. Mange av broene har vi i Kongefamilien vært med på å åpne - for å markere at avstandene mellom oss blir kortere. At bompengene muligens øker, skal vi la ligge her.

Jeg er sikker på at vi har kommet litt nærmere vår konstitusjons arkitekter gjennom jubileet. En av dem, prins Christian Frederik, flyttet til og med inn her i Store spisesal i sommer - eller det vil si: Hans egen sofa stod på utstilling under Åpent Slott i år. Prinsen selv skuer ut over Eidsvolls plass. Riktignok i granitt, men granitt fra Bohuslän - som et steinstøtt bevis på at vi i år også feiret 200 med nordisk fred og samarbeid. Ja, feiringen begeistret mine kolleger fra Sverige og Danmark så mye at det ikke var helt lett å vite håkken en skulle go¿blonke tel.

Jubileet danner også en enda sterkere bro mellom slott og Storting. For det var helt spesielt å være gjest hos dere under Stortingets jubileumsmøte 15. mai. Det var også prinsesse Ingrid Alexandras første besøk i nasjonalforsamlingen. Men det stoppet jo ikke med det: Litt senere kom om lag 400 av landets ordførere på besøk. Med ordførerkjedene rundt halsen og i stasklær kom de gående fra Stortinget og hit til oss. Broen mellom kongehus og de valgte representanter kunne vel ikke vært mer symbolsk. Eller tyngre, hadde jeg nær sagt. Vi regnet litt på om bjelkene holdt, men kom frem til at vi var flere under Kronprinsbryllupet. Siden det ikke var lagt opp til noen svingom denne gangen, tok vi sjansen. Og det gikk altså bra.

Vi har det godt her til lands. Mye skyldes kloke politikere som vet å husholdere. Vi prøver også etter beste evne å gjøre en innsats her. I år satset vi derfor på poteter i Slottsparken. Typen er Troll, og det ble det reneste eventyret da Kronprinsen fikk gleden av å ta dem opp - assistert av unge representanter fra Norske 4H. Vi gleder oss over kortreist matauk. Men vi gir oss ikke med rotfrukt, og sper på med søt slottshonning. Vår egen Dronning har fått hard konkurranse av bidronningene Ella, Nemo og Nemi som regjerer over hver sin bikube på den lille holmen i dammen i Dronningparken. Jeg håper hun ved min

side kan lære ett og annet - ikke minst om hvor viktig det er å hvile litt mellom lange arbeidsøkter.

Vi har i den siste tiden registrert at sparekniven også rammer journalister. Mange mediebedrifter må kutte kostnader. Dronningen er også opptatt av dette. Ja, så opptatt at hun under den nasjonale fiskerimessen Nor-Fishing i Trondheim resolutt grep NRKs mikrofon og sørget for at en noe overrasket statsråd fikk sagt det hun ville. Dronningen selv så overhode ikke overrasket ut. Heller ganske så fornøyd med å kunne hjelpe statskanalen i å oppfylle sitt samfunnsoppdrag.

Vi i Kongefamilien driver med mer enn primærnæringene. Et særlig privilegium for oss er de mange anledningene vi får til gode møter og samtaler med folk over hele landet. Når vi inviteres inn og får høre om gleder og sorger, opplever vi ofte minneverdige øyeblikk - akkompagnert av folks initiativ, pågangsmot og kjærlighet til hjemstedet.

Det er nesten en klisjé å si at verden blir mindre. Men for oss - og sikkert også for dere - er det en tilbakevendende erkjennelse. Helt andre steder er ikke lenger helt andre. De rykker stadig nærmere. Jeg forestiller meg at flere og flere av Stortingets beslutninger må utmeisles i spennet mellom det lokale og det globale, det nasjonale og det internasjonale.

Jeg er ofte imponert over våre politikere - over hvordan dere takler presset, ansvaret og det til tider sterke personfokuset. Politikerrollen kan fremstå som stadig mer krevende. Grunnlovsfedrene på Eidsvoll var kloke og beleste, og slett ikke ukjent med at Norge påvirkes av utlandet. Det stod jo bokstavelig talt om vår eksistens. Men eidsvollsmennene slapp å forholde seg til konsekvensene av en twittermelding på 140 tegn.

Jeg tror samtidig at dere kjenner dere som privilegerte. Dere er med på å virkeliggjøre et demokrati som gir folk mulighet til å realisere drømmer og talent. Til å høre suset over furukrona - og til å få en dag i måråd, som rein og ubrukt står. Eidsvollsmennene la grunnlaget. Dere forvalter arven. Jeg ønsker å takke dere som velger å være politikere.

Herr president!

Jeg ønsker deg og hver enkelt representant lykke til med det viktige arbeidet dere skal gjøre til beste for land og folk! Jeg utbringer Stortingets og fedrelandets skål!

Kilde
www.kongehuset.no

Emneoversigt
Festtale, Kongen, Storting

URI
https://www.virksommeord.no/tale/eidsvollsmennene-la-grunnlaget-dere-forvalter-arven